

Poštovani korisnici,

Vlada Srbije je konačno konkretnim merama reagovala na veliku finansijsku krizu u svetu. Sva tri naslova na prvoj strani, a mnogi i na stranicama koje slede, na neki način imaju direktnu vezu sa krizom koja potresa ceo svet. Osim uobičajene nervoze i neizvesnosti, finansije u Srbiji još ne trpe vidljive posledice iz okruženja, ali će ih svakako biti. One bi se direktno mogle ispoljiti pre svega u usporavanju stranih investicija i privatizacije i restrukturiranja javnog sektora, što će odložiti prodaju delova ili celine velikih državnih preduzeća.

Uprkos opasnosti od udara krize, Vlada se očigledno nije odlučila za restrikcije. Naprotiv, nizom mera koje će preduzeti, od kojih su mnoge navedene i u ovom broju Newsletter-a, ona pokazuje da Srbija ostaje otvorena za saradnju sa svetom, pre svega sa EU, o čemu od svega što bi se moglo reći, najviše govori njena skorašnja odluka da jednostrano primeni Prelazni trgovinski sporazum.

S poštovanjem,
Uredništvo PREGLED-RS

Na istoj adresi www.pregled-rs.rs:

- [Laws in English On-line](#)
- [Banking Regulations](#)
- [FIDIC publikacije](#)

■ JEDNOSTRANA PRIMENA PRELAZNOG TRGOVINSKOG SPORAZUMA

Vlada Republike Srbije je 16. oktobra 2008. donela odluku o jednostranoj primeni Prelaznog trgovinskog sporazuma sa Evropskom unijom koja bi trebalo da počne 1. januara 2009.

Nakon ratifikacije Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju i Prelaznog →

■ VLADA KORIGOVALA SVOJE RANIJE PROJEKCIJE

Vlada Srbije usvojila je sredinom oktobra 2008, korigovani Memorandumu o budžetu i ekonomskoj politici za 2009. i naredne dve godine. Zbog krize na svetskom finansijskom tržištu i rasta domaće inflacije i deficita, korigovani su gotovo svi makroekonomski parametri za ovu i naredne godine, osim rasta GDP koji će u 2008. biti veći nego što je bilo ranije predviđeno.

Prema ranijim projekcijama ovogodišnja inflacija je trebalo da iznosi oko 8%, a biće 9,5%, dok će GDP biti veći nego što je bilo ranije predviđeno i iznosiće 7%. Kao što se vidi, najveća odstupanja su u procenama udela spoljnog deficita i spoljnog duga u BDP. Tako će prema novoj proceni udeo u deficita u 2011. biti povećani za oko šest procentnih poena, pa će iznositi 21,2%, a udeo spoljnog duga za oko tri procentna poena, pa će iznositi 63,8% BD

Korekcije/Procentni poeni (+/-)

	2007	2008	2009	2010	2011
Realni rast BDP (%)	-0.4	+1.0	0.0	0.0	0.0
Inflacija, kraj perioda (%)	0.0	+1.5	0.0	0.0	0.0
Saldo razmene (% of GDP)	-1.4	-2.7	-4.3	-5.4	-5.9
Spoljni dug (% of GDP)	1.8	0.0	+2.0	+3.1	-3.1
Fiskalni rezultat (% of GDP)	-0.1	-1.0	-1.7	-1.9	-1.2
Javni dug (% of GDP)	0.9	-1.2	-1.6	-2.0	-2.2

GARANCIJE ZA ŠTEDNE ULOGUE DO 50 000 EVRA

Predsednik Vlade Republike Srbije Mirko Cvetković izjavio je 20 oktobra da će država povećati iznos garancije za depozite građana u bankama sa sadašnjih 3.000 na 50.000 evra po jednom ulogu i da će privremeno do kraja 2009. ukinuti porez na od 20 % na kapitalne dobitke po tom osnovu. Predstavljajući nove mere Vlade Srbije za ublažavanje efekata svetske finansijske krize u Privrednoj komori Srbije, on je istakao da će naknadno biti razmatrano povećanje osiguranog štednog uloga i na 100.000 evra ukoliko se ukaže potreba. On je najavio i potpuno ukidanje poreza na kapitalnu dobit i na prenos apsolutnih prava.

Svetska kriza na kratki rok nije imala efekta, ali će u budžetu za 2009. godinu biti predviđena sredstva za održavanje stabilnosti.

trgovinskog sporazuma u Narodnoj skupštini Republike Srbije 10. septembra, kojoj je prethodila duga parlamentarna debata, zvaničnici Vlade Srbije najavljivali su da će na narednom sastanku Saveta ministara EU biti doneta odluka o početku primene Prelaznog trgovinskog sporazuma sa Srbijom. Savet ministara ipak nije doneo takvu odluku na sednici od 15. septembra, jer su se od 27 članica tome usprotivile Holandija i Belgija.

Prelaznim trgovinskim sporazumom predviđeno je jednostrano smanjenje carina na uvoz proizvoda iz Evropske unije po fazama u roku od 6 godina, što će doprineti većoj konkurenciji na srpskom tržištu. Između ostalog, primenom sporazuma carina na uvoz novih i polovnih automobila iz Unije biće smanjena sa sadašnjih 20% na 10% od 1. januara naredne godine.

■ UGOVOR SA FIJATOM

Dugo najavljivani ugovor o zajedničkom ulaganju u fabriku "Zastava" potpisan je u Beogradu 29. septembra 2008. godine. Ugovor su potpisali potpredsednik Vlade Srbije i ministar ekonomije i regionalnog razvoja Mladen Dinkić i predsednik "Fijat grupe" Serđo Markijone uz prisustvo ministara spoljnih poslova u Vladi Italije Franka Fratimija, predsednika Republike Srbije Borisa Tadića i predsednika Vlade Srbije Mirka Cvetkovića.

Investicija od oko 950 miliona evra, predstavlja do sada najveće strano direktno ulaganje u Srbiju i očekuje se da će omogućiti otvaranje novih 4.750 radnih mesta. Osnovano je zajedničko preduzeće "Fijat automobili Srbija" d.o.o. sa sedištem u Kragujevcu, u kome "Fijat" ima 67%, a Vlada Srbije 33% vlasništva. Početna investicija "Fijata" iznosiće oko 700 miliona evra, a 200 miliona ulaže Vlada Srbije.

Proizvodni kapacitet fabrike biće 200.000 automobila godišnje do kraja 2010. godine, sa mogućnošću povećanja na 300.000. Italijanski proizvođač kamiona "Iveko", kao suvlasnik "Zastava kamiona" u Srbiji, proizvođaće speci-

jalna vozila i više od 2.200 autobusa godišnje, dok će Fijatova kompanija "Manjeti Mareli" proizvoditi komponente i delove za domaće i inostrano tržište.

■ POČETAK PRIMENE GASNOG SPORAZUMA

Predsednik Vlade Republike Srbije, Mirko Cvetković najavio je sredinom oktobra, 2008. da će primena gasnog dela energetskog sporazuma sa Ruskom federacijom početi do kraja godine. Ovu informaciju je potvrdio i izvršni direktor Srbijagasa, Saša Ilić. On je prilikom posete Moskvi, 15. oktobra, najavio da Gazprom i Srbijagas nameravaju da do kraja godine osnuju zajedničko preduzeće za upravljanje skladištem gasa u Banatskom dvoru, u kome će Gazprom imati udeo od 51%, a Srbijagas 49% kapitala. Skladište će do 2013. godine imati maksimalni obim od 800 miliona kubnih metara gasa godišnje. Ilić je podsetio da će i za izgradnju gasovoda "Južni tok" biti osnovano zajedničko preduzeće, u kojem će ruska strana imati 51 odsto vlasništva, i na njenom čelu će biti predstavnik Gasproma.

Konačnoj ratifikaciji Energetskog sporazuma u Narodnoj skupštini 10. septembra 2008, prethodile su javne polemike o tome da li je cena od 400 miliona evra za 51% imovine Naftne industrije Srbije realna. Ova transakcija i njena cena bila je sastavni deo energetskog aranžmana koji je utvrđen ranijim Sporazumom Vlade Srbije i Gasproma.

■ GILJOTINA PROPISA

Vlada Republike Srbije je 9. oktobra 2008. godine usvojila Strategiju regulatorne reforme u Republici Srbiji za period od 2008. do 2011, čime je i zvanično otpočeo proces sveobuhvatne pripreme za reviziju važećih propisa u Srbiji. Vlada bi najkasnije do 30. juna 2010. trebalo da usvoji nove podzakonske akte i uputi predloge zakona Skupštini na usvajanje.

Sveobuhvatna reforma propisa (SRP) trebalo bi da eliminiše nepotrebne pro-

pise i poboljša konkurentnost srpske privrede. Prema prvim procenama, suvišna je oko trećina propisa, i to samo na republičkom nivou, jer lokalni propisi nisu obuhvaćeni reformom. Akcionim planom za sprovođenje strategije, predviđeno je da do marta 2009. godine sva resorna ministarstva sačine spisak svih propisa u svojoj nadležnosti, na osnovu koga će se vršiti analiza akata i pripremiti preporuke za izmenu ili ukidanje određenog broja propisa. Očekuje se da će u okviru reforme biti analizirano oko 15.000 akata, što uključuje i propise bivše SFRJ od kojih su mnogi još na snazi kao i propise koji su u međusobnoj koliziji.

Strategijom je predviđeno da Vlada najkasnije do 31. decembra 2009 usvoji Preporuke za stavljanje van snage ili izmenu propisa i dostavi ih regulatornim telima na sprovođenje koja do 30. maja 2010 pripremaju pakete propisa iz svoje nadležnosti, ili predlažu njihovo stavljanje van snage, u skladu sa Preporukama.

■ PRVIH 100 DANA VLADE SRBIJE

Povodom 100 dana rada Vlade, njen predsednik Mirko Cvetković izjavio je da će naredne godine realni rast zarada biti ograničen na 2%, a budžetski deficit na 1,9%. Usklađivanje penzija na 70% prosečne plate u 2009. godini, kao jedno od predizbornih obećanja koalicionih partnera, predsednik je stavio pod upitnik zbog nužnog smanjenja javne potrošnje u 2009. godini.

Vlada je od formiranja usvojila 70 predloga zakona, od čega 20 onih koji su uslov za stavljanje Srbije na belu šengensku listu. Na istoj sednici, potpredsednik Vlade, Božidar Đelić, rekao je da bi Srbija trebalo do kraja 2008. da donese ukupno 49 zakona neophodnih za ubrzanje procesa pridruživanja EU.

■ POMOĆ SRBIJI 584,4 MILIONA EVRA ZA IPA

Evropska komisija donela je 29. septembra 2008. odluku da u periodu od 2008. do 2010. godine izdvoji 584,4 miliona evra za podršku reformama i razvoju

Srbije u okviru Programa pretpristupne pomoći. Navedena sredstva Evropska komisija treba zvanično da odobri u novembru ili decembru ove godine, a posle toga Vlada Srbije će početkom 2009. potpisati finansijski sporazum.

Pomoć je namenjena poboljšanju uprave i vladavine prava, ekonomskom i socijalnom razvoju, usklađivanju zakona sa zakonodavstvom EU, jačanju kapaciteta za primenu zakona, razvoju lokalne infrastrukture, zaštiti životne sredine u sektoru energetike, tretmanu medicinskog otpada, itd.

■ *OBEZBEĐENA SREDSTVA ZA ZAVRŠETAK KORIDORA 10*

Potpredsednik Vlade Republike Srbije, Božidar Đelić najavio je 13. oktobra 2008. godine da je Srbija od Svetske banke i Evropske investicione banke obezbedila sredstva za završetak najvažnijeg putnog pravca u Srbiji, Koridora 10. Podrška Svetske banke iznosiće oko 600 miliona dolara. Više od milijardu evra uložiće Evropska investiciona banka. Do sada je završeno 60 odsto Koridora 10, čija ukupna dužina kroz Srbiju iznosi 835 kilometara. Za završetak radova neophodno je obezbediti oko 1,7 milijardi evra.

■ *NEIZVESNI ROKOVI PRIVATIZACIJE VELIKIH DRŽAVNIH PREDUZEĆA*

U veoma nepovoljnim okolnostima svetske finansijske krize, najveći prioritet i izazov postaje restrukturiranje i privatizacija državnih preduzeća (na koja otpada oko 20% aktive i 16% od ukupnog broja zaposlenih u privredi Srbije), kao i liberalizacija infrastrukturnih delatnosti u kojima ta preduzeća posluju.

U Memorandumu o ekonomskoj politici za 2008. i za period 2008-2011. godine, koji je usvojen sredinom oktobra 2008, Vlada Srbije je utvrdila najvažnije korake i mere koje bi trebalo da omoguće ubrzanje tog procesa. Između ostalog, ubrzaće se restrukturiranje Javnog preduzeća PTT saobraćaja „Srbija”, nakon razgraničenja vlasničkih i ugovor-

nih odnosa sa preduzećem „Telekom Srbija” a.d. Osnovaće se javni poštanski operater - Pošta Srbije, koji bi trebalo da posluje samostalno, na tržišnim principima, bez podrške države. Enormnim povećanjem cena gasa za grejanje i usluga fiksne telefonije sredinom oktobra, podstiče se uvođenje novih operatera i jačanje konkurencije u ovim monopolnim delatnostima.

Budući da ne postoji jedinstveno stanište u pogledu brzine i obuhvata privatizacije najvećih javnih preduzeća, Vlada tek treba da za većinu njih utvrdi strategiju restrukturiranja i privatizacije. Postoji namera da se dodatnim investiranjem u regionu Telekom Srbija i Elektroprivreda Srbije postanu regionalni lideri u tim oblastima.

■ *PROŠIRIĆE SE BROJ PREDUZEĆA ZA BESPLATNU PODELU AKCIJA*

Potpredsednik Vlade i Ministar ekonomije Mlađan Dinkić najavio je sredinom oktobra 2008. da će spisak preduzeća čije će akcije biti besplatno podeljene građanima biti proširen. Za besplatne akcije prijavilo se gotovo 5 miliona građana koji ranije nisu koristili to pravo.

Zakonom o pravu na besplatne akcije i novčanu naknadu koji je usvojen krajem 2007. godine, utvrđeno je da građani imaju pravo na sticanje 15% kapitala (akcija) šest velikih preduzeća u vlasništvu države: „Naftna industrija Srbije”, „Telekom Srbija”, „Elektroprivreda Srbije”, „Jat Airways”, Aerodrom „Nikola Tesla” i „Galenika”. Međutim, zbog velike svetske finansijske krize koja je zaustavila investicije strateških investitora, postalo je jasno da neka od ovih preduzeća ne mogu da budu privatizovana u ovoj, a možda ni u narednoj godini.

■ *DELEGACIJA MEĐUNARODNOG MONETARNOG FONDA U SRBIJI*

Prema najavama potpredsednika Vlade Božidara Đelića, po povratku sa godišnje skupštine Svetske banke i MMF-a, vlada će se razmotriti i mogućnost pot-

pisivanja jednogodišnjeg sporazuma sa MMF-om. „Taj program će, ako do njega dođe, biti ostvaren ne samo između Srbije i MMF-a, već i sa Svetskom bankom i Evropskom unijom, kao jedan sklop mera koji će obezbediti da Srbija pokaže da je stabilna i predvidiva zemlja u koju vredi investirati”, rekao je Đelić.

Delegacija Međunarodnog monetarnog fonda (MMF), koju je u okviru redovne posete predvodio šef misije MMF-a Albert Jeger (Jaeger), pozitivno je ocenila brz privredni rast, kao i značajan priliv stranih direktnih investicija u Srbiji. Delegacija MMF ocenila je da bi Vlada Srbije za sledeću godinu trebalo da usvoji restriktivan budžet; da će negativni efekti vanrednog povećanja penzija od 10% biti vidljivi u budžetu za sledeću godinu i da je nerealno i neodrživo da penzije 2009. godine dostignu 70% iznosa prosečne zarade.

■ *POJEDNOSTAVIĆE SE PROCEDURA PRIVATIZACIJE*

Vlada Srbije će do kraja oktobra razmotriti izmene uredbi koje regulišu postupke tenderske i aukcijske privatizacije, a čiji je cilj da se u uslovima globalne finansijske krize značajno olakša i ubrza postupak privatizacije preostalih društvenih preduzeća, izjavio je 14. oktobra potpredsednik Vlade i ministar ekonomije i regionalnog razvoja, Mlađan Dinkić.

Predložene izmene omogućiće pobjednicima na javnim tenderima i aukcijama da odmah steknu upravljačka prava u preduzećima koja su predmet privatizacije uz plaćanje kupoprodajne cene na rate do 5 godina, uz avans od minimalno 30% u odnosu na ponuđenu cenu.

■ *SRBIJA NAPREDOVALA NA LISTI KONKURENTNOSTI*

Srbija je posle dve godine pada, napredovala na listi konkurentnosti 134 zemlje Svetskog ekonomskog foruma, i to sa 91. na 85. mesto. Cilj Srbije je da za nekoliko godina bude među 70 najkonkurentnijih zemalja.

Prema ovogodišnjem izveštaju Međunarodne finansijske korporacije i Svetske banke se navodi da je Srbija pala sa 91. na 94. mesto liste koja pokazuje uslove poslovanja u 181 državi. Srbija je za 20 mesta popravila poziciju u oblasti uknjiženja imovine pošto je porez na prenos apsolutnih prava smanjen sa 5% na 2,5% vrednosti nekretnine. Najbolji plasman Srbije je 28. mesto prema kriterijumu koji meri lakoću mogućnosti dobijanja kredita za kompanije, dok je najgore pozicionirana u brzini i proceduri dobijanja građevinskih dozvola, gde je 171. na listi.

■ POČELA JAVNA RASPRAVA O NACRTU ZAKONA O JAVNOJ SVOJINI

Prema nacrtu novog zakona o javnoj svojini, o kome je upravo počela javna rasprava, ekskluzivno pravo na uspostavljanje vlasništva nad prirodnim bogatstvima će imati država na celoj svojoj teritoriji, a upravljanje nad tim dobrom moći će da obavlja osnivanjem preduzeća ili davanjem koncesija. Planirano je da zakon bude usvojen do kraja 2008. godine.

Ovaj zakon će, između ostalog, urediti i prenos vlasništva države nad građevinskim zemljištem koje se nalazi na teritoriji autonomne pokrajine i lokalnih samouprava. Tokom septembra ministar za zaštitu životne sredine i prostorno planiranje, Oliver Dulić, najavio je i izmene Zakona o planiranju i izgradnji kojima će biti omogućeno privatno vlasništvo nad građevinskim zemljištem koje je još u državnoj svojini iako je novim Ustavom Srbije iz 2006. omogućeno njegova privatizacija.

■ NOV NAČIN CARINJENJA GOTOVIH TEKSTILNIH PROIZVODA

U toku su pripreme za nov način carinjenja gotovih tekstilnih proizvoda kao mera suzbijanja nelojalne konkurencije u tekstilnoj industriji. Isključivi osnov carine neće biti ulazna faktura, koja je ekstremno niska za robu sa Dalekog istoka, već će se u realnu vrednost robe uključiti i kvalitet i kilogrami, odnosno težina robe.

Resorni ministar Sloboda Milosavljević najavio je da će od 1. januara 2009. godine stupiti na snagu obavezno uvođenje fiskalnih kasa za prodavce tekstila na uličnim tezgama i zelenim pijacama. Od toga će biti izuzeta prodaja poljoprivredno-prehrambenih proizvoda na zelenim pijacama.

U Srbiji trenutno fiskalne kase ne moraju da koriste trgovine na malo u prodavnicama koje poštom dostavljaju naručenu robu, radnje za opravku obuće i ostalih predmeta od kože, delatnosti prevoza putnika i robe u drumskom, železničkom, vodenom i vazdušnom saobraćaju, kao i gradski i taksij prevoz. Fiskalne kase nisu obavezne ni za putničke agencije i turoperatore, monetarne institucije, penzijske fondove, kao ni za delatnosti održavanja automobila, pruga i uređaja na železnici.

■ U PRIPREMI NOVI ZAKON O ZAŠTITI POTROŠAČA

Pomoćnica ministra trgovine i usluga u Vladi Republike Srbije Ljiljana Stanković izjavila je 6. oktobra 2008. da je u toku priprema novog zakona o za-

štiti potrošača, koji će biti usklađen za zakonodavstvom Evropske unije u toj oblasti. Ona je podsetila na to da se u skupštinskoj proceduri nalazi zakon o opštoj bezbednosti proizvoda, kao i da je u Ministarstvu trgovine i usluga u toku izrada nacrtu novog zakona o zaštiti konkurencije.

■ NOVA MREŽA SUDOVA

Ministarka pravde u Vladi Republike Srbije Snežana Malović izjavila je, na godišnjem savetovanju sudija, 6. oktobra 2008, da će se set novih zakona o pravosuđu, na čijoj se izradi radilo od 2006, kada je usvojena Strategija reforme pravosuđa, naći u skupštinskoj proceduri do kraja meseca. Reforma će ustanoviti i novu mrežu sudova Srbije.

■ NOV ZAKON O ZAŠTITI KONKURENCIJE

Ministar trgovine i usluga u Vladi Republike Srbije Slobodan Milosavljević izjavio je 20. oktobra da se Nacrtom zakona o zaštiti konkurencije, koji bi krajem novembra trebalo da se nade na javnoj raspravi, Komisiji za zaštitu konkurencije daju veća ovlašćenja i mogućnost izricanja sankcija. Nacrt tog zakona završen i nalazi se u fazi tehničke redakcije. Do kraja 2008. godine trebalo da ga usvoji Vlada Srbije.

Prema sadašnjem zakonu Komisija nema nadležnost da sama izriče mere u krajnjoj instanci, zbog čega je njen autoritet bitno umanjen i zbog čega su neke njene odluke nalaze pred sudovima.

SADRŽAJ PRETHODNOG BROJA

PREMIJER CVETKOVIĆ NAJAVIO RAST FDI ■ PRELAZNI SPORAZUM SA EU POSLE 15. SEPTEMBRA ■ SPORAZUM SA RUSIJOM BIĆE RATIFIKOVAN ■ UKIDANJE U MESTO SMANJENJA POREZA? ■ OBJAVLJEN TENDER ZA „JAT ERVEJZ“ ■ NOVE KOMPANIJE ZAINTERESOVANE ZA RTB BOR ■ TELEKOM, GALENIKA, ELEKTROPRIVREDA ■ INICIJALNA JAVNA PONUDA ZA JAVNI SEKTOR ■ MEDIJSKI ZAKONI DO KRAJA 2008 ■ ZAKONI IZ AKCIONOG PLANA